

(Ο Ντιντερό στην δεσποινίδα Σοφία Βολάντ).

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΩΝ

Παρίσι, Ιούλιος 1757. Αγαπημένη φίλη,

Είμαι έτοιμος να φύγω... Μα δεν κρατάει η καρδιά μου να μπω στην άμαξα και να μ'ως χωρίσουν σε λίγες ώρες χιλιόμετρα πολλά, δίχως να σου γράψω δυό λόγια... Κι αυτό κάνω τώρα.

Θέλω πρώτα-πρώτα να σου καθυστερώ κάτσο στενοχώρια... Μου γράφεις στο τελευταίο σου γράμμα πως η εύτυχία σου και η ζωή σου εξαρτώνται απ' την τρυφερότητά μου κι απ' την αγάπη μου... Πώς μάλιστα πάρω να σ' αγαπώ, θα σβύσης σαν καντηλιά διαφραμένο πιά για λάδι...

Μη μου πικραίνεσαι άδικως, Σοφία μου γλυκειά... "Αν αυτά που μοιτρες εξαρτώνται απ' την αγάπη μου, βεβαιώσου πως θα διαρκέσουν όσο και η ζωή μου!... Άδύνατον να σέ ξεχάσω... Άδύνατον μου είνε να ζώ μακριά σου... Κι άδύνατον το θεωρώ να στερηθώ, και τώρα και στο μέλλον, την άφοσίωσα και την άκηή σου...

Ναι, καταλαβαίνω πως είνε αλήθεια τα όσα μου βεβαιώνεις για την αγάπη σου... Μιλάς ειλικρινά όταν λές πως θα πεθάνω μόλις πάρω να σ' αγαπώ... Σε πιστεύω, γιατί νοιώθω πως θα μου συμβή το ίδιο αν πάρεις και σ' να σ' αγαπάς...

Είμαι και θα είμαι πάντα δικός σου και θέλω, διαβά με λαχτάρα, νάσαι και σ' δική μου, πάντα δική μου... Θέλω να μοιραστώ μαζί σου τις πίκρες του μοιραίου και τις χάρες της ζωής... Θέλω να εύτυχήσης πλάι στις εύτυχίες μου και θέλω να εύτυχίσω πλάι στις δικές σου εύτυχίες. Θέλω ν' άνακουφίσης, με τη γλυκειά σου παρουσία, της μοίρας μου τα φαρμάκια και θέλω ν' άνακουφίξω, με την αιώνα μου αγάπη, τις πίκρες της ζωής σου... Θέλω να γίνης ό ένωτός μου σ' όλα και θέλω να γίνω ό ένωτός σου...

Σ' αγαπώ τρελλά, γλυκειά μου Σοφία... Σ' αγαπώ με πάθος φλογερό, που μ' έχει ξετρελλάνει...

Είμαι τρελλός μαζί σου... Με μεθούν ή τόσες και τόσες χάρες σου... Η σπάνια όμορφιά σου, ή λυγερή κορμοστασιά σου, τα πλάνα σου τα μάτια και ή άγνή ψυχή σου...

Ποιά άλλη τάξει, στην ύπαρξή της μασξιμένα, τα σπάνια αυτά χαρισματα;... Τόσα πολλά κι όλα μαζί;... Κάτι θα τούτς λείπει όσο τέλειες και νάσαι... Δεν ξεγυραίνεις πάντα, στο ίδιο κορμί, της ψυχής ή καλωσύνης με του προσώπου την όμορφιά... Κι' ούτε συχνά ανταμώνουν του μυαλού ή φρόνησι και του κορμιού ή χάρη.

Μά έσένα τί σου λείπει;... Γιατί νάσαι τόσο τέλεια, αγάτη μου όνειρεμένη;... Γιατί με κάνεις να φοβούμαι για την τόση μου εύτυχία;...

Η μοίρα είνε ζηλιάρα... Χρωστούμε τόσα φώτα στους άρχαίους "Ελληνας, κι' είνε φυσικό να χρωστούμε σ' αυτούς πάλι την ύπεροχη αυτή αλήθεια: «Φθονερόν το Θεόν»... Δηλαδή: «Η μοίρα είνε ζηλιάρα»...

Άκριβώς, ψυχή μου λατρευτή, άκριβώς γι' αυτό νοιώθω συχνά τόν φόβο να παγώνω το αίμα μου... Είμαι τόσο αφάνταστα εύτυχισμένος στη σκέψη μου σ' αγαπάς, ώστε φοβούμαι... Τρέμου για την τόση εύτυχία μου... Όρα με την ώρα περιμένο κάτσο ξαφνικό δυστύχημα, για να νερόση το κρασί μου... Ναι... Για να μου οίξη λίγη πίκρα στην τόση ήδονή που νοιώθω, κάθε φορά που σκέπτομαι πως μ' αγαπάς λιγάκι...

Χτύπα με, Θεέ μου, όπου θέλεις... Όπου διαλέξει ή Σαφή Σου ή σοφή... Και μόνο την αγάπη μου να μη χτυπήσης...

Ζω εύτυχισμένος, άφθαστα κι' άνειπίστα, από τότε που διαφρασμένος για τη γλυκειά σου ύπαρξή, Σοφία μου αγαπημένη, κατάφερα να κερδίσω την προσοχή σου πρώτα, και την αγάπη σου ύστερα... Κι' αν είνε δίκαιο να νοιώσω, σαν κοινός θνητός κι' εγώ, την πίκρα και τη στενοχώρια, θερμοπαράκαλο τόν "Υψιστο να τις γευθώ από άλλο... Άπ' όπουδήποτε άλλο, έξω απ' ότι είνε σχετικό με την αγάπη μου σ' έσένα...

Δεν λέω ύπερβολές σ' αυτό το ζήτημα έπάνω, λατρεία μου όνειρεμένη... "Όχι... Έχεις βρες τις χάρες που μπορούν να ξετρελλάνουν μυαλά που τετραγωνικά απ' τα δικά μου... Κι' ή χάρες σου είνε ζηλειμένες... Είνε αληθινές... Φυσικές και άνυπόκριτες, δίχως ψεύτικα φτιασάκια και δίχως έκζητήσεις...

Κι' αυτό άκριβώς τις κάνει ακόμα πιο άτιμητες κι' ακόμα σπανιότερες... Άφησε καλύτερα το στόμα μου να σου τις πη και την πένα μου να σου

τις γράψω... Μην προσπαθείς να τις ξεκαρβώσεις ή ίδια με το μυαλό σου, γιατί ύπάρχει κίνδυνος να νοιώσης μόνη σου τί άξίζεις και να σε χάσω πω πω για πάντα...

Θά τώπαυ-νες άπ' άνω σου, Σοφία

μου κι' ίσως να με περιφρονήσεις βλέποντας την ύπεροχή σου...

Μά αν συνέβαινε τυχόν να έξακολουθής να μ' αγαπάς και τότε άκόμη; "Αν τύχαινε να με θέλεις κι' έπειτα απ' την άποκάλημή αυτή του ύπεροχου εαυτού σου μπροστά στα ίδια σου τα μάτια; Τότε;... Τότε θα ήμουν πάλι το ίδιο εύτυχισμένος, όπως κι' όσο και τώρα...

Γιατί δεν παίρνει άλλη εύτυχία ή καρδιά μου... Είνε άσφαιρικά γεμάτη απ' αυτή, και δεν χωράει άλλη... Θα ήταν όμως τότε μία μικρούλα διαφορά... Η έξής: "Ότι δεν θ' άνησυχούσες πω για την αγάπη μου έσύ... Θα ήσουν ήσυχη για μένα...

Ναι... Θα ήλπιες τόσο άξίζεις να σε λατρεύω... Θα ήλπιες πως ή άλλόκοτη γοητεία σου έπάνω μου είνε δεσμός αιώνας και δινατός. Και θα ήλπιες πως ή σπάνιες κι' ή τόσες χάρες σου είνε άλλες τόσες άθραυστες άλυσιδές που δύνουν παντοτεινά κι' άχώριστα δυό καρδιές αγαπημένες; Τη δική σου και τη δική μου, Σοφία μου λατρευτή.

Κι' έτσι θα ήσυχάσης πω τελείως, σε ότι άφορα έμένα... Για πές μου όμως τί σκέπτομαι έγώ για σένα;... Πόσες φορές πω πριν λιγάκι άμφεβαλλά για λογαριασμό σου;... Πόσες φορές το ψυχή της ζήλειας και της άμφιβολίας λετίδι σπάραξε την καρδιά μου;... "Ημουν τότε δυστυχής, όσο κι' ό κόσμος όλος... Κατάπινα μερόνυχτα τις πίκρες και μ' έσκαβε το σκουλήκι μάς άγονίας άφθαστης... Έχω όμως άρεκτόν καρπό που άποζημιώθηκα με το παραπάνω για όλα μου τα βάσανα... "Ημουν στο ναδίρ της άδυστυχίας και μ' άνέβασες στο ζενίθ της Εύτυχίας...

Κράτα με εκεί καλά και διαρκώς, φως της ψυχής μου όλόλαμπρο, και χάριξέ μου της ζωής τη χαρά απ' τα δροσάτα χειλή σου... Φώτιζε τόν δρόμο μου για τη φίμη και τη δόξα που είνε δικό σου έργο, με τών ματιών σου τη λάμψη... Δυναμίονε την έμπνευσή μου με της νεότης σου το σφρίγος και στήλωσε άλύγιστο το κορμί μου στών άντιπάλων μου τις επιθέσεις, με τη γεροή σου κορσί και με την πω γεροή σου μόρφωση...

Μά αν πάσεις καμιά φορά να μ' αγαπάς... "Αν νοιώσεις στην ψυχή σου την κούραση και τόν κόρο... "Αν τύχει κι' άποζητήσεις άλλους ίσκιους για να σιαστής, κι' άλλα στιργίματα για ν' άκουμήσης... Τότε...

Τότε λιπήσου με, Σοφία μου, και μη μου δείξης τίποτε άτόμομα κι' άπροετοιμάστα... Τρέλλανέ με πρώτα...

Πάρε το μυαλό μου πρώτα, όπως μου πήρες την καρδιά... "Υποκρίσου για λίγες μέρες με λατρεία άνώτερη λιγάκι... Πές μου λόγια μουρμουριστά άγάτης συντότερα από τώρα και νάσαι σίγουρη πως άσφαλώς θα με τρελλάνη ή εύτυχία...

Κι' αν με τρελλάνει ή εύτυχία, καθόλου δεν θα νοιώσω της δυστυχίας το φαρμάκι που ή άστασία σου κι' ή έγχατάλειμή σου θα με πατίουν άσφαλτα... Μου τη χρωστάς αυτή τη χάρη τη στερηή και δεν μπορείς να μου την άνηθής καθόλου... Έχω δικαίωμα σ' αυτή...

Άρεθούάρ, αγαπημένη μου... Φεύγω για λίγες μέρες... Είνε φαρμάκι ό χωρισμός μας, με είμαι τόσο εύτυχής απ' την αγάπη σου, καλή μου, που δεν τόν νοιώθω καν να μου πικραίνη την ψυχή... "Άλλωστε, πριν νοιώσω τη φρικτή σου πίκρα, θα-μαί ξανά κοντά σου...

Άρεθούάρ, αγαπημένη μου... Φεύγω απ' το πλάι σου, μα παίρνω μαζί μου όλοζώντανη την ούράνια μομφή σου, άδυστα χαραγμένη στα φύλλα της καρδιάς μου... Παίρνω μαζί μου άξέχαστη τη θήμηση τών φιλιών σου και τη γλυκειά τη θέρμη της ποθητής σου άγκαλιάς...

Θάω για συντροφιά μου τις φλόγες τών ματιών σου και θα παρηγοριέμαι απ' την έλπίδα του γυρισμού. Θα σε σκέπτομαι την ήμέρα, απ' το πρωί ως το βράδυ, και θα σε βλέπω στ' όνειρό μου, απ' τη νύχτα ως το πρωί... Άρεθούάρ, Σοφία μου γλυκειά... Και καλή άντάμωσι, ψυχή μου...

Η ΠΑΘΗΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ο Ντιντερό και η Σοφία Βολάντ. (Σκίτσο από το «Dictionnaire d'Amour».)